

Asia: VN/18068/2023

Arviomuistio hallinto-oikeuksien kokoonpanosääntelyn eräistä tarkistamistarpeista

Lausunnonantajan lausunto

1. Pidätkö mahdollisena kehityssuuntana sitä, että hallinto-oikeuksien peruskokoonpano muutettaisiin kolmen lainoppineen jäsenen kokoonpanosta kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanoksi tässä arviomuistiossa esitetyin reunaehdoin?

Oikeusministeriölle

Asia: Lausunto hallinto-oikeuksien kokoonpanosääntelyn eräitä tarkistamistarpeita koskevasta arviomuistiosta

Viite: Lausuntopyyntö 16.6.2023 VN/18068/2023

Oikeusministeriö on pyytänyt markkinaoikeudelta lausuntoa yllä mainitusta arviomuistiosta.

Markkinaoikeus esittää kunnioittaen lausuntonaan seuraavan.

Arviomuistiossa, joka on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä, käsitellään hallinto-oikeuksien kokoonpanosääntelyn eräitä tarkistamistarpeita.

Arviomuistiossa todetun mukaan kokoonpanosäännösten keventäminen on ollut vallitseva suuntaus niiden viimeaikaisessa kehittämisessä tuomioistuimissa. Kokoonpanosäännösten keventäminen lisää kustannustehokkuutta ja nopeuttaa osaltaan asioiden käsittelyä hallinto-oikeuksissa, ja tämä puolestaan parantaa oikeusturvan saatavuutta ja oikea-aikaisuutta.

Markkinaoikeus toteaa, että arviomuistio edellä selostetulla tavalla koskee yksinomaan hallinto-oikeuksien kokoonpanosääntelyn eräitä tarkistamistarpeita.

Tähän nähden markkinaoikeudella ei olekaan enemmälti lausuttavaa arviomuistiossa esitetystä.

Markkinaoikeus haluaa tässä yhteydessä tuoda ainoastaan esiin sen, että markkinaoikeuden näkemyksen mukaan vastaavan kaltaista tarkistamistarvetta ei ole olemassa markkinaoikeuden kokoonpanosääntelyn osalta ottaen huomioon muun ohella markkinaoikeuden asema erityistuomioistuimena, markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvien asioiden laatu ja luonne sekä muutoksenhakusääntely markkinaoikeuden ratkaisuihin.

Jussi Karttunen

markkinaoikeuden ylituomari

2. Mitä mahdollisia etuja näkisitte hallinto-oikeuksien peruskokoonpanon muuttamisessa kaksijäseniseksi?

-

3. Mitä mahdollisia haittoja näkisitte hallinto-oikeuksien peruskokoonpanon muuttamisessa kaksijäseniseksi?

-

4. Jos hallinto-oikeuksien peruskokoonpano muutettaisiin kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanoksi, tulisiko jotain tiettyjä asiaryhmiä säätää erikseen edelleen kolmen lainoppineen jäsenen kokoonpanossa ratkaistaviksi? Mitä nämä asiaryhmät näkemyksenne mukaan olisivat?

-

5. Jos hallinto-oikeuksien peruskokoonpanoa ei tulisi näkemyksenne mukaan muuttaa kahden jäsenen kokoonpanoksi, niin olisiko avoimempi sääntely kahden jäsenen kokoonpanon päätösvaltaisuudesta mahdollinen hallinto-oikeuksien osalta (vrt. oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 a luvun 3 §:n 1 momentti) vai tulisiko lainsäädännössä säilyttää nykyisenkaltainen täsmällinen luettelo niistä tilanteissa, joissa hallinto-oikeus on päätösvaltainen kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanossa?

-

6. Pidätekö perusteltuna sitä, että asioita, joissa järjestettäisiin katselmus tai suullinen käsittely, ei voisi ratkaista jatkossa kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanossa? Näkisittekö, että tämä voisi aiheuttaa jotain muuta haittaa hallinto-oikeuksien toiminnalle?

-

7. Pidätekö perusteltuna sitä, että hallinto-oikeus ei olisi enää päätösvaltainen tilanteessa, jossa sen monijäsenisen kokoonpanon jäsenistä yhdelle on tullut este istunnon aloittamisen jälkeen? Olisiko sääntely tarpeen säilyttää lainsäädännössä useampien kuin kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanojen osalta, ja jos olisi, niin millä perusteella?

-

8. Aiheuttaisiko kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanon pääsäännöksi tai aiempaa joustavammaksi vaihtoehdoksi kolmen lainoppineen jäsenen kokoonpanolle säätäminen nähdäksenne muita kuin tässä arviomuistiossa esillä olleita muutostarpeita hallinto-oikeuksia koskeviin kokoonpanosäännöksiin?

-

9. Olisiko hallinto-oikeuksien kokoonpanosäännösten sisällyttäminen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin tarkoituksenmukaista, vai tulisiko sääntelyn edelleen olla hallinto-oikeuslaissa?

-

10. Muut mahdolliset ehdotukset ja näkemykset hallinto-oikeuksia koskevan kokoonpanosääntelyn kehittämiseksi?

-

Hanhela Elina

Markkinaoikeus - markkinaoikeuden ylituomari Jussi Karttunen